7 ● RF(A)/100/3355

A

ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 12]
Total No. of Printed Pages : 12]
ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 38]
Total No. of Questions : 38]

CCE RF
REVISED
FULL SYLLABUS

Question Paper Serial No. **100**

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 85-M
Code No. : 85-M

ವಿಷಯ : ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ (समाज विज्ञान)

Subject : SOCIAL SCIENCE

(ಮರಾಠಿ ಮಾಧ್ಯಮ / Marathi Medium)
(ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Regular Fresh)

ದಿನಾಂಕ : 15. 04. 2023] [Date : 15. 04. 2023
ಸಮಯ : ಬೆಳಗ್ಗೆ 10-30 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1-45 ರವರೆಗೆ] [Time : 10-30 A.M. to 1-45 P.M.
ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80] [Max. Marks : 80

विद्यार्थ्यांना सामान्य सुचना :

1. प्रश्नपत्रिकेमध्ये वस्तुनिष्ठ आणि विवरणात्मक प्रकारचे 38 प्रश्न आहेत.
2. प्रश्नपत्रिका विरुद्ध बाजूच्या आच्छादनाने सील (बंद) करण्यात आली आहे. परीक्षा सुरू झाल्यावर उजव्या बाजूने कापून तुम्हाला ती प्रश्नपत्रिका उघडावयाची आहे. प्रश्नपत्रिकमधील सर्व प्रश्न असलेली पाने व्यवस्थित आहेत की नाहीत ते तपासून पहा.
3. वस्तुनिष्ठ आणि विवरणात्मक प्रश्नांसाठी दिलेल्या सूचनांचे पालन करा.
4. उजव्या बाजूच्या कडेला (काठावर) असलेली संख्या ही त्या प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शविते.
5. प्रश्नांची उत्तरे सोडविण्यासाठी दिलेला जास्तीत जास्त वेळ प्रश्नपत्रिकेच्या पृष्ठावर वरील भागात दिलेला आहे. त्यामध्ये प्रश्नपत्रिका वाचण्यासाठी 15 मिनिटे समाविष्ट करण्यात आलेली आहेत.

[Turn over

येथून कापा.

TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER
प्रश्न पत्रिका येथून कापून उघडा.

Tear here

I. खालील प्रत्येक प्रश्नाला किंवा अपूर्ण वाक्यांशाला चार बहुपर्यायी उत्तरे दिलेली आहेत. बरोबर असलेला पर्याय निवडून त्याच्या इंग्रजी मुळाक्षरासह पूर्ण उत्तर दिलेल्या उत्तर पत्रिकेमध्ये लिहा : 8 × 1 = 8

1. सर्वात प्रथम यानी सहाय्यक सैन्य पद्धत स्विकारली –

(A) अवधचा नवाब

(B) जुनागढचा नवाब

(C) हैद्राबादचा निजाम

(D) ग्वालियरचा सिंधिया

2. गोवा या साली भारतीय संघराज्यात सामोल झाला –

(A) 1951 (B) 1961

(C) 1953 (D) 1963

3. डॉ. डी. एम. नंजुडप्पा समिती या उद्देशासाठी स्थापन करण्यात आली.

(A) जातीयवाद नियंत्रणासाठी

(B) प्रादेशिकवाद नियंत्रणासाठी

(C) निरक्षरता नियंत्रणासाठी

(D) भ्रष्टाचार नियंत्रणासाठी

4. "संपूर्ण मानवजात ही एक आहे" असे यानी घोषित केले.

(A) पंप

(B) रन्न

(C) जन्न

(D) पोन्न

5. राजेशने एक दूरदर्शन संच (TV) पंचवीस हजार रुपयाला खरेदी केला आणि दोन दिवसात तो खराब झाला. दूरदर्शन कंपनी त्याची तक्रार मान्य करित नाही तर त्याने या ठिकाणी तक्रार नोंदविली पाहिजे –

(A) जिल्हा ग्राहक मंच

(B) राज्य ग्राहक आयोग

(C) राष्ट्रीय ग्राहक आयोग

(D) तालूका ग्राहक मंच

6. पारंपरिक उर्जा साधन संपत्तीचे उत्तम उदाहरण खालील पैकी हे आहे –

(A) पवन उर्जा

(B) भरती ओहोटी उर्जा

(C) सौर उर्जा

(D) नैसर्गीक वायू

7. निती आयोगाचे प्रमूख पंतप्रधान असतात परंतू दैनंदिन प्रशासन हे पाहतात –

(A) राष्ट्रपती

(B) सचिव

(C) उप पंतप्रधान

(D) उपाध्यक्ष

8. बाल मजूर प्रतिबंध आणि नियंत्रण कायदा या वर्षी अमलात आला –

(A) 1988 (B) 1994

(C) 1986 (D) 2006

II. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तर लिहा : 8 × 1 = 8

9. वेलस्लीने सहाय्यक सैन्य पद्धतीची ओळख का करुन दिली ?

[Turn over

10. पहिल्या जागतीक महायुद्धाचे तत्कालोन कारण काय होते ?

11. जातीयवाद म्हणजे काय ?

12. भेदभाव म्हणजे काय ?

13. ‘कालबैसाखी’ म्हणजे काय ?

14. गंगेच्या त्रिभूज प्रदेशातील मँग्रोव्ह अरण्यांना सुंदरबन असे का म्हणतात ?

15. तूटीचे अंदाजपत्रक म्हणजे काय ?

16. बँक कोणत्या प्रकारच्या खात्यातून सेवा कर गोळा करते ?

III. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी दोन ते चार वाक्यात / मुद्यात उत्तर लिहा :

8 × 2 = 16

17. निरक्षरता काढूण टाकण्यासाठी भारत सरकारने हाती घेतलेले उपाय काय आहेत ?

किंवा

भारतातील दहशतवादावर नियंत्रण ठेवण्यासाठीचे उपाय काय आहेत ?

18. ''सामाजिक स्तर हा सामान्यतः सर्व देशात आढळूण येत नांही.'' वर्णन करा.

किंवा

दंगलचे स्वरूप वर्णन करा.

19. ''ब्रिटिशानी 1909 च्या भारतीय शासनाच्या कायद्याचा उपयोग फोडा आणि राज्य करा या साठी केला.'' या वाक्याचे समर्थन करा.

20. भारतीय स्वातंत्र्याच्या पहिल्या युद्धाचे परिणाम काय आहेत ?

21. भारतात पाणी पुरवठ्याची आवश्यकता फार आहे. का ?

22. भारताची पूर्व किनारपट्टी ही चक्रिवादळा जास्त प्रवृत्त ठरते. का ?

23. हरित क्रांतीला कोणते घटक कारणीभूत आहेत ?

24. ग्राहक संरक्षण कायद्याची प्रमुख उद्दिष्टे काय आहेत ?

IV. खालील प्रश्नांची प्रत्येकी सहा वाक्यात / मुद्यात उत्तरे लिहा : 9 × 3 = 27

25. कृष्णराज वडेयर-IV यांना आपल्या जनतेत शिक्षणाचा प्रसार करण्याची आवड फार होती. समर्थन करा.

26. बक्सारच्या लढाईचे परिणाम स्पष्ट करा.

27. प्रार्थना समाजचे उद्देश काय आहेत ?

किंवा

मवाळमतवादीनी ब्रिटिश सरकार पूढे मांडलेल्या मागण्या काय आहेत ?

28. जगाच्या आर्थिक समस्या सोडविण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी (IMF) ची भूमिका वर्णन करा.

29. असंघटित क्षेत्रातील कामगार सामोरे जात असलेल्या आव्हानांची यादी तयार करा.

30. मातीची झीज (धूप) अनेक समस्याना कारण ठरते. स्पष्ट करा.

31. भारताच्या पूर्व किनारपट्टीवर आढळणाऱ्या प्रमुख बंदरांची यादी तयार करा.

किंवा

भूकंपाच्या सावधगिरी उपायांची यादी तयार करा.

32. ग्रामीण प्रदेशात महिला स्व-सहाय्य संघाची प्रमुख भूमिका काय आहे ?

किंवा

केंद्र सरकार जमा करित असलेल्या करेतर महसूलाचे प्रमुख प्रकार कोणते आहेत ?

33. उद्योजकांची वैशिष्ट्ये लिहा.

किंवा

बँक आपल्या ग्राहकाना पुष्कळ सेवा देते. वर्णन करा.

V. खालील प्रश्नांची प्रत्येको आठ वाक्यात / मुद्यात उत्तर लिहा : 4 × 4 = 16

34. काश्मिरचे भारतीय संघराज्यातील विलीनिकरण हे इतर संस्थानिकांपेक्षा वेगळे आहे. कसे ?

35. सध्याच्या दिवसात भारत आणि चीन यांच्यातील संबंध तणावाचे बनले आहेत. का ?

36. "भारतीय अर्थव्यवस्थेत शेती फार महत्वाची भूमिका बजावते." स्पष्ट करा.

37. भारतीय स्वातंत्र्याच्या पहिल्या युद्धाच्या राजकोय आणि आर्थिक कारणांचे वर्णन करा.

किंवा

जालियनवाला बाग हत्याकांडचे वर्णन करा.

VI. 38. **भारताच्या नकाशाचा आराखडा काढा आणि त्यामध्ये खालील ठिकाणे दाखवा :** **1 + 4 = 5**

a) $82\frac{1}{2}^{\circ}$ पूर्व रेखांश

b) कोची

c) विशाखापटणम

d) कोयना.

अंध विद्यार्थ्यांसाठी पर्यायी प्रश्न : (प्रश्न संख्या 38 च्या ऐवजी)

नदी खोऱ्यातील बहुउद्देशीय योजनेचे प्रमुख उद्देश कोणते ? **5**